

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 401/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Halagan, s. r. o., Framborská 253/21, Žilina, proti uzneseniam Okresného súdu Žilina č. k. 27C/10/2017-330 z 10. januára 2023 a č. k. 27C/10/2017-347 z 19. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutiami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu na nové rozhodnutie a priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ bol v procesnom postavení žalovaného stranou konania vedeného Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 27C/10/2017, v ktorom sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Okresný súd uznesením z 5. septembra 2018 konanie zastavil z dôvodu, že žalobca vzal žalobu späť a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 9Co/187/2019 a 9Co/188/2019 z 28. novembra 2019 uznesenie okresného súdu potvrdil a žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Proti uzneseniu odvolacieho súdu sťažovateľ podal

dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 2Cdo/302/2020 z 19. októbra 2022 odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

3. Okresný súd konajúci vyšším súdnym úradníkom uznesením č. k. 27C/10/2017-330 z 10. januára 2023 nepriznal sťažovateľovi náhradu trov prvoinštančného konania (výrok I) a uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu trovy dovolacieho konania 184,62 eur (výrok II) Dôvodil tým, že žalovaný v priebehu prvoinštančného konania náhradu trov konania neuplatnil, resp. nevyčíslil a ani z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by žalovanému nejaké trovy prvoinštančného konania vznikli (žalovaný nebol právne zastúpený). Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľ podal sťažnosť, v ktorej okrem iného namietal, že vyšší súdny úradník nie je oprávnený meniť právoplatné a vykonateľné rozhodnutie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania žalovaného voči žalobcovi. O podanej sťažnosti rozhodla sudkyňa okresného súdu uznesením č. k. 27C/10/2017-347 z 19. mája 2023, ktorým sťažnosť žalovaného zamietla. S poukazom na ustanovenie § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uviedla, že ak je rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania, ktoré na dosiahnutie tohto rozhodnutia vynaložila. Trovy konania pozostávajú zo zaplatených súdnych poplatkov a z trov právneho zastúpenia. Keďže žalovaný v rámci prvoinštančného konania nebol zastúpený advokátom, nevznikol mu nárok na náhradu trov právneho zastúpenia a ani nebol povinný zaplatiť žiadny súdny poplatok. Keďže z obsahu súdneho spisu v rámci prvoinštančného konania preukázateľne žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, vyšší súdny úradník postupoval správne, keď žalovanému ich náhradu nepriznal.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Postup vyššieho súdneho úradníka, ktorý bol potvrdený uznesením sudkyne okresného súdu, je v rozpore s princípom právnej istoty, pretože vyšší súdny úradník opätovne rozhodoval o už raz priznanom nároku na náhradu trov konania, o ktorom právoplatne rozhodol okresný súd uznesením z 5. septembra 2018. Do právoplatných súdnych rozhodnutí možno zasahovať len rozhodnutím o mimoriadnom opravnom prostriedku za splnenia postupu, ktorý predpokladá platný právny poriadok Slovenskej republiky. Postup okresného súdu je v rozpore so zásadou nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí a s ústavnou požiadavkou na konanie a rozhodovanie štátnych orgánov len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobilom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Opätovné rozhodovanie o totožnej otázke je tiež v rozpore s princípom *rei iudicatae*.

5. „Len na okraj“ sťažovateľ uvádza, že tvrdenie sudkyne v napadnutom rozhodnutí nie je pravdivé, pretože priamo zo spisu vyplýva (č. l. 89 a č. l. 85), že sťažovateľ bol zastúpený právnym zástupcom [REDAKOVANÉ], advokátom, so sídlom v [REDAKOVANÉ]. Zo spisu je nepochybné, že sťažovateľ si prostredníctvom právneho zástupcu vo vyjadrení k žalobe z 21. apríla 2017 nárokoval náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalobcovi.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom:

6. V časti sťažovateľom namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 27C/10/2017-330 z 10. januára 2023 ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci. V zmysle princípu subsidiarity (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09) nemal ústavný súd právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, keďže právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa, ktoré ním mali byť porušené, mal prostredníctvom sťažnosti sudca okresného súdu. Právomoc sudcu okresného súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

IV.2. K uzneseniu sudkyne okresného súdu:

7. Sťažovateľ argumentuje porušením princípov právnej istoty, legality, nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a zásady *rei iudicatae*, keď tvrdí, že vyšší súdny úradník opätovne rozhodoval o nároku na náhradu trov konania, o ktorom už právoplatne rozhodol okresný súd a náhradu trov prvoinštančného konania mu nepriznal. Z napadnutých rozhodnutí je však zrejmé, že nepriznanie náhrady trov prvoinštančného konania sťažovateľovi bolo výsledkom zistenia okresného súdu, že sťažovateľovi v rámci prvoinštančného konania preukázateľne žiadne trovy nevznikli. Z napadnutých rozhodnutí nevyplýva, že by okresný súd spochybnil, resp. prehodnocoval svoj záver o tom, že sťažovateľovi ako úspešnej strane prináleží náhrada trov konania v plnom rozsahu. Keďže však podľa záveru okresného súdu žiadne preukázateľné trovy prvoinštančného konania sťažovateľovi nevznikli, nemohla mu byť ich náhrada ani priznaná. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažovateľom uplatnené námietky sú zjavne neopodstatnené, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

8. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti spochybňuje záver okresného súdu, podľa ktorého v prvoinštančnom konaní nebol zastúpený a že mu žiadne trovy konania nevznikli, čo má vyvracať aj obsah súdneho spisu, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia sudkyne okresného súdu, z ktorého nevyplýva, že by túto argumentáciu sťažovateľ uplatnil v sťažnosti podľa CSP. Navyše, sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôkaz na preukázanie tejto skutočnosti vôbec nenavrhuje (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), keďže ako dôkazy predložil len uznesenia okresného súdu a vyžiadanie spisu okresného súdu nenavrhuje.

9. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde limitujúceho vzťah ústavného súdu ku všeobecným súdom, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04). Pretože sťažovateľ uplatnil, resp. predniesol námietku, v zmysle ktorej mu vznikol nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v súvislosti

s jeho právnym zastúpením advokátom, až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohol efektívne uplatniť v konaní o sťažnosti podľa § 239 ods. 1 CSP, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

10. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. augusta 2023

Robert Šorl
predseda senátu